

**6D090700 – Кадастр мамандығының / білім беру бағдарламасының
PhD докторанты Анарбаев Ермек Ахметовичтің
«Ауылшаруашылық жерлердің пайдалану ерекшеліктерін ескере
отырып, сапалық жағдайын бағалау және зерттеу (Түркістан облысы
мысалында)» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына
ШҚІР**

2018-2021 жылдары Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университетінің докторантурасында оқу кезеңінде Е.А. Анарбаев 6D090700 – «Кадастр» мамандығы / білім беру бағдарламасында оқу барысында менің отандық кеңесші ретіндегі лауазымымен «Ауылшаруашылық жерлердің пайдалану ерекшеліктерін ескере отырып, сапалық жағдайын бағалау және зерттеу (Түркістан облысы мысалында)» тақырыбында диссертациялық жұмысын дайындады, бұл Қазақстан Республикасының оңтүстік өңірлеріндегі жер ресурстарын басқару жүйесін жетілдіру мен дамытудың аса өзекті мәселелерін қарастырған аяқталған зерттеу болып табылады.

Диссертацияны оқыту және дайындау процесінде Е.А.Анарбаев кәсіби даярлықтың жоғары деңгейін, ойластырушылық пен креативтілікті, зерттеудің мақсаттарын, міндеттері мен бағыттарын өз бетінше айқындау, терең әлеуметтік-экономикалық талдауды жүзеге асыру және елдің жер әлеуетін пайдалану мен қорғауды ұйымдастырудың теориялық және тәжірибелік мәселелерін шешудің жаңа идеяларын тәсілдерін қалыптастыру қабілетін көрсетті. Оның бұрынғы ғылыми-педагогикалық бағыттағы жұмыс жасауы және тәжірибедегі қызметі оған докторантураға түскен кезде айтарлықтай ақпарат пен зерттеу тәжірибесін жинақтауға мүмкіндік берді, бұл біліктілік жұмысын белгілі бір мерзімде дайындауға мүмкіндік берді.

Ізденушінің көп жылғы қажырлы және дәйекті ғылыми қызметінің нәтижесі оның қорғауға ұсынылған диссертациясы болды, онда Е.А.Анарбаев ауыл шаруашылығы жерлерінің кадастрлық құнын бағалаудың жетілдірілген технологияларының мәні, мазмұны туралы жүйелі идеяларды және оның деректерін жер ресурстарын басқару тәжірибесінде, оның ішінде өңірлердің және тұтастай алғанда елдің жер әлеуетінің құнын анықтауда, жерді пайдалану мен қорғауды мемлекеттік болжау мен жоспарлауда, жерге орналастыруда, жер төлемдерін реттеуде бойынша авторлық ұсыныстарды баяндады.

Жұмысты дайындау кезінде автор ауыл шаруашылығы жерлерін пайдаланумен байланысты экономикалық процестерді талдаудың ең заманауи әдістерін қолданды, бұл оған жер учаскелерінің кадастрлық құнын анықтайтын факторларды объективті бағалауға және жіктеуге мүмкіндік берді, ал ол ұсынған әдістеме бойынша нақты есептеулер қолданыстағы және жетілдірілген технология бойынша есептелген көрсеткіштердің айтарлықтай айырмашылығын көрсетті, оларды пайдалану негүрлым негізделген басқару шешімдерін қабылдауға және зерттеулер жүргізілген Түркістан облысының да, сондай-ақ Оңтүстік өңірге кіретін Қазақстан Республикасының басқа да субъектілерінде жерге иелік ету және жерді пайдалану жүйелерінің жұмыс

істеуі үшін жақсы экономикалық жағдайлар жасауға мүмкіндік беретіні сөзсіз.

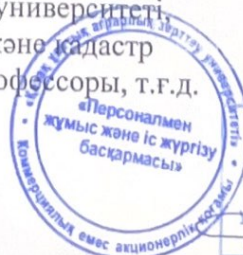
Е.А.Анарбаевтың жұмысында орта мерзімді келешектегі ауыл шаруашылығы жерлерінің кадастрлық құнын бағалау институтын дамытудың бірқатар жаңа тәсілдері ұсынылды: оның жер ресурстарын басқару жүйесіндегі орны мен рөлі белгіленді; сценарий техникасын пайдалана отырып, оның өзгеруінің ықтимал нұсқалары айқындалды, олардың шарттары, мүмкіндіктері мен тәуекелдері белгіленді; ұлттық экономиканың орнықты дамуының қазіргі заманғы жағдайларына бейімделуі зерттелді; жер ресурстарын басқару жүйесінің негізгі блоктарында оның нәтижелерін пайдалану тәсілдері мен технологиялары әзірленді.

Е.А.Анарбаев ұсынған ауыл шаруашылығы жерлерінің кадастрлық құнын кешенді бағалау әдістерін және оның нәтижелерін жер ресурстарын басқару тәжірибесінде қолдану технологияларын пайдалану оның тиімділігін арттыруды қамтамасыз ететіні және Қазақстан Республикасының субъектілерінде аграрлық экономиканың тұрақты дамуына және экожүйелердің сақталуына ықпал ететіні дәлелденді. Диссертацияның мазмұны аграрлық экономика, жерге орналастыру, кадастрлар және жылжымайтын мүлікті басқару саласындағы мамандарды даярлау кезінде оқу процесінде кеңінен қолданылуы керек.

Ізденушінің кәсібилігі мен ғылыми жетілуінің жоғары деңгейі оның жарияланымдық және полемикалық белсенділігінің көрсеткіштерінде көрініс тапты. Ол диссертация тақырыбы бойынша 12 ғылыми еңбегін жариялады, оның ішінде Scopus мәліметтер базасына кіретін 2 мақала Q3-34%, Q2-70% және БҒСБК саласына кіретін ғылыми басылымда 4 ғылыми мақала жарияланды. Зерттеу нәтижелері 4 халықаралық және республикалық конференцияларда баяндалды, талқыланды және оң бағаға ие болды. Автордың ұсыныстары Түркістан облысының агроөнеркәсіп кешендер жұмыстарымен, жер саласымен, бағалаумен айналысатын мекемелермен өндіріске енгізілді.

Е.А.Анарбаевтің диссертациялық жұмысы ауыл шаруашылығы жерлерін бағалау, технологияларды жетілдіру және Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешенінің жер ресурстарын басқару тиімділігін арттыру үшін маңызды болып табылатын аяқталған ғылыми зерттеу деп санаймын. Менің пікірімше, ол 6D090700 – Кадастр мамандығы / білім беру бағдарламасы (PhD) философия докторы дәрежесін алу үшін диссертацияларға қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді, ал оның авторы дәреже беруге лайықты деп есептеймін.

Ғылыми кеңесші, Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті Жер ресурстары және кадастр кафедрасының профессоры, т.ғ.д.

T. Pentayev

Т.Пентаев

РАСТАЙМЫН

Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университетінің ғылыми кеңесшісінің хатшысы

20 / *12* 20 *23* ж.